EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

10. september 2009 *

Kohtuasjas C-366/08,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Oberlandesgericht Müncheni (Saksamaa) 31. juuli 2008. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 11. augustil 2008, menetluses

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV

versus

Adolf Darbo AG,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts, kohtunikud T. von Danwitz, E. Juhász, G. Arestis (ettekandja) ja J. Malenovský,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

kohtujurist: Y. Bot,
kohtusekretär: ametnik N. Nanchev,

arvestades kirjalikus menetluses ja 20. mai 2009. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades märkusi, mille esitasid:

– Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV, esindaja: *Rechtsanwalt* R. Burkhardt,

– Adolf Darbo AG, esindaja: *Rechtsanwalt* D. Gorny,

– Saksamaa valitsus, esindajad: M. Lumma ja J. Möller,

– Prantsusmaa valitsus, esindajad: A. Adam ja R. Loosli-Surrans,

– Austria valitsus, esindaja: C. Pesendorfer,

– Poola valitsus, esindaja: M. Dowgielewicz,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: F. Erlbacher ja L. Pignataro-Nolin,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. veebruari 1995. aasta direktiivi 95/2/EÜ toiduainetes kasutatavate lisaainete (välja arvatud värv- ja magusainete) kohta (EÜT L 61, lk 1; ELT eriväljaanne 13/15, lk 50), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. oktoobri 1998. aasta direktiiviga 98/72/EÜ (EÜT L 295, lk 18; ELT eriväljaanne 13/21, lk 126), (edaspidi „direktiiv 95/2"), III lisa A osa ning nõukogu 20. detsembri 2001. aasta direktiivi 2001/113/EÜ inimtoiduks ettenähtud puuviljadžemmide, -želeede ja -marmelaadide ning magustatud kastanipüree kohta (EÜT 2002, L 10, lk 67; ELT eriväljaanne 13/27, lk 190) I lisa II osa teise lõigu tõlgendamist.

2 Eelotsusetaotlus esitati Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV (edaspidi „ZWB") ja Austria õiguse alusel asutatud äriühingu Adolf Darbo AG (edaspidi „Darbo") vahelise kohtuvaidluse raames, mis käsitleb viimasel Saksamaal sellise ekstra džemmi turustamise keelamist, millele on lisatud konservandina kaaliumsorbaati (E 202), ning kohustust hüvitada ZBW-le Darbo hoiatamisega seonduvad kulud.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigus

3 Direktiivi 95/2 põhjenduse 2 kohaselt peaks lisaaineid ja nende kasutustingimusi käsitlevate eeskirjade väljatöötamise alus olema vajadus kaitsta tarbijat.

4 Selle direktiivi põhjenduses 4 on märgitud, et neid aineid käsitlevat viimast teadus- ja toksikoloogiainfot silmas pidades võib mõnda neist ainetest lubada ainult teatavates toiduainetes ja teatavate kasutustingimuste puhul.

5 Selle direktiivi artikli 1 kohaselt on tegemist eridirektiiviga, mis moodustab ühe osa ülddirektiivist nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiivi 89/107/EMÜ toiduainetes lubatud lisaaineid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT 1989, L 40, lk 27; ELT eriväljaanne 13/9, lk 311) artiklis 3 määratletud tähenduses. Direktiivi 95/2 kohaldatakse lisaainete suhtes, välja arvatud värv- ja magusained, ning seda ei kohaldata muudele ensüümidele, kui on nimetatud viidatud direktiivi lisades.

6 Direktiivi 95/2 artikli 1 lõike 3 punkti a kohaselt kujutavad endast „konservante" ained, mis pikendavad toiduainete säilimisaega, kaitstes neid mikroorganismide põhjustatud riknemise eest.

7 Direktiivi 95/2 artikli 2 lõigete 1 ja 4 kohaselt:

„1. Toiduainetes võib kasutada ainult I, III, IV ja V lisas loetletud aineid artikli 1 lõikes 3 ja artikli 1 lõikes 4 nimetatud eesmärkidel.

[…]

4. III ja IV lisas loetletud lisaaineid võib kasutada ainult kõnealustes lisades nimetatud toiduainetes ja nendes lisades täpsustatud tingimustel.

[…]”

8 Selle direktiivi III lisa A osas käsitletakse selliseid teatavatel tingimustel lubatud konservante ja antioksüdante nagu sorbaadid, bensoaadid ja p-hüdroksübensoaadid. Kaaliumsorbaati võib lisada järgmistesse toiduainetesse:

„[…]

Vähese suhkrusisaldusega keedised, želeed, marmelaadid ja samalaadsed madala energiasisaldusega või suhkruvabad tooted ja teised puuviljal põhinevad võided *Mermeladas*.

[…]”

9 Nimetatud direktiivi III lisa B osa näeb ette, et vääveldioksiidi ja sulfiteid võib lisada järgmistesse toiduainetesse:

„[…]

Keedis, želee ja marmelaad, nagu on kindlaks määratud [nõukogu 24. juuli 1979. aasta direktiivis 79/693/EMÜ puuviljadžemme, -želeesid ja -marmelaade ning kastanipüreed käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 205, lk 5)] (välja arvatud ekstra keedis ja ekstra želee) ja teised samalaadsed puuviljavõided, sealhulgas madala energiasisaldusega tooted.

[…]” [Mõistete „keedis” ja „ekstra keedis” asemel on edaspidi ühtluse huvides kasutatud mõisteid „džemm” ja „ekstra džemm”.]

10 Direktiivi 79/693 põhjendus 5 sedastab, et „uus vähese suhkrusisaldusega toodete tüüp on jõudnud teatavatel turgudele, kuid nende toodete tööstuslik arendamine ei ole veel lõppenud; seetõttu tuleb esialgu jätta liikmesriikidele võimalus otsustada selle üle, kas laiendada sellistele toodetele džemmi, želee, marmelaadi või kastanipüree mõisteid; […]”. [Siin ja edaspidi on osundatud direktiivi tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

11 Selle direktiivi artikli 1 kohaselt kohaldatakse direktiivi eeskätt „džemmi" ja „ekstra džemmi" suhtes.

12 Direktiivi 79/693 artikli 2 kohaselt võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed selleks, et nimetatud direktiivi I lisas määratletud tooteid oleks võimalik turustada vaid siis, kui need vastavad nimetatud direktiivis antud määratlustele ning eeskirjadele.

13 Direktiivi 79/693 artikli 3 kohaselt:

„1. I lisas loetletud nimetusi võib kasutada ainult selles lisas määratletud toodete puhul, mille puhul lahustuva kuivaine refraktomeetriga mõõdetud sisaldus on vähemalt 60%.

2. Liikmesriigid võivad lisaks lubada oma territooriumil kasutada I lisas loetletud nimetusi selliste toodete tähistamiseks, mis ei vasta küll III lisa B osa sätetele, kuid vastavad käesoleva direktiivi teistele sätetele ja mille puhul lahustuva kuivaine sisaldus on alla 60%.

[…]"

14 Direktiivi 79/693 artikli 7 lõike 3 punkt b näeb ette:

„I lisas määratletud toodete märgistusel peavad esinema ka järgmised kohustuslikud kanded:

[…]

„üldsuhkrusisaldus … g 100 g kohta"; esitatud arv väljendab valmistoote refraktomeetriga määratud suhkrusisaldust 20 °C juures, lubatud hälve on ±3 refraktomeetri kraadi; […]"

15 Direktiivi 79/693 I lisas on sätestatud valmistoodete ning eeskätt ekstra džemmi ja džemmi määratlused.

„[…]

1. Ekstra džemm

on sobiva tarretisetaolise konsistentsiga segu suhkrutest ja

– ühe puuvilja ja marja liigi viljalihast

– või kahe või enama puuvilja ja marja liigi viljalihast; kasutatavate puuviljade ja marjade hulka ei kuulu õunad, pirnid, kinnise luuga ploomid, melonid, arbuusid, viinamarjad, kõrvitsad, kurgid ja tomatid.

1 000 g valmistoote valmistamiseks kasutatava viljaliha kogus peab olema vähemalt:

450 g – üldjuhul,

[…]

2. Džemm

on sobiva tarretisetaolise konsistentsiga segu suhkrutest ja

– ühe puuvilja ja marja liigi viljalihast ja/või püreest

– või kahe või enama puuvilja ja marja liigi viljalihast ja/või püreest.

1 000 g valmistoote valmistamiseks kasutatava viljaliha ja/või püree kogus peab olema vähemalt:

350 g – üldjuhul,

[…]”

16 Direktiivi 2001/113, millega tunnistati alates 12. juulist 2003 kehtetuks direktiiv 79/693, artikli 1 kohaselt kohaldatakse direktiivi 2001/113 selle I lisas loetletud toodete suhtes, v.a toodete suhtes, mis on ette nähtud valikpagaritoodete, saiakeste ja pirukate ning küpsiste valmistamiseks.

17 Direktiivi 2001/113 I lisa ei tee ühtegi sisulist muudatust seoses mõistetega „džemm” ja „ekstra džemm”, mis on määratletud direktiivi 79/693 I lisas. Direktiivi 2001/113 I lisa II osa näeb muu hulgas ette:

„I osas määratletud toodete refraktomeetriga määratava lahustuva kuivaine sisaldus peab olema 60% või rohkem, v.a nende toodete puhul, mille puhul suhkrud on täielikult või osaliselt asendatud magusainetega.

Ilma et see piiraks [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi 2000/13/EÜ toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 109, lk 29; ELT eriväljaanne 15/05, lk 75)] artikli 5 lõike 1 kohaldamist, võivad liikmesriigid siiski teatavate üksikjuhtude

arvestamiseks lubada kasutada I osas määratletud toodete jaoks ettenähtud nimetusi, kui asjaomaste toodete lahustuva kuivaine sisaldus on alla 60%."

18 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 1994. aasta direktiivi 94/35/EÜ toiduainetes kasutatavate magusainete kohta (EÜT L 237, lk 3; ELT eriväljaanne 13/13, lk 288) artikli 1 lõige 3 sätestab:

„3. Käesolevas direktiivis kasutatakse lisa III veerus mõisteid „suhkrulisandita" ja „vähendatud energiasisaldusega" järgmises tähenduses:

– „suhkrulisandita": ei sisalda mono- või disahhariide ega muid magustamisomaduste tõttu kasutatavaid toiduaineid,

– „vähendatud energiasisaldusega": algupärase toiduaine või samalaadse tootega võrreldes vähemalt 30% võrra vähendatud energiasisaldusega". [Mõiste „vähendatud energiasisaldusega" asemel on edaspidi ühtluse huvides kasutatud mõistet „madala energiasisaldusega".]

Siseriiklik õigus

Saksa õigusnormid

19 26. aprilli 2006. aasta redaktsioonis 1. septembri 2005. aasta Lebensmittel, Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuch'i (toiduainete, tarbeesemete ja söödaseadustik) (Saksa *Bundesgesetzblatt*, edaspidi „*BGBl.*", 2006 I, lk 945) § 6 näeb ette:

„Toiduainete lisaainete keelud

1) Keelatud on

1. turustamiseks mõeldud toiduainete kaubanduslikul eesmärgil tootmisel või töötlemisel

a) kasutada toiduainete lisaaineid, mis ei ole lubatud […];

[…]

2. turustada kaubanduslikul eesmärgil toiduaineid, mis on toodetud või töödeldud vastuolus punktis 1 sätestatud keeluga või mis ei vasta mõnele § 7 lõike 1 või lõike 2 punktide 1 või 5 alusel kehtestatud õigusaktile."

20 Vastavalt 29. jaanuari 1998. aasta Verordnung über die Zulassung von Zusatzstoffen zu Lebensmitteln zu technologischen Zwecken'i (määrus toiduainetele tehnoloogilistel põhjustel lisatud lisaainete kohta, *BGBl*. 1998 I, lk 230) lisa 5 A osa loeteludele 1 ja 2 on kaaliumsorbaat lubatud ainult „vähese suhkrusisaldusega džemmides, želeedes, marmelaadides ja samalaadsetes madala energiasisaldusega või suhkruvabades toodetes ja teistes puuviljal põhinevates võietes; *mermeladas*".

21 Vastavalt 23. oktoobri 2003. aasta Verordnung über Konfitüren und einige ähnliche Erzeugnisse (määrus džemmide ja mõningate sarnaste toodete kohta; *BGBl.* 2003 I, lk 2151) § 4 kohaselt ei ole kaubanduslikul eesmärgil lubatud turustada toiduaineid, mis kannavad selle määruse I lisas viidatud nimetust, kuid mis ei vasta selles lisas ette nähtud tootmist käsitlevatele tingimustele.

22 Nimetatud määruse I lisa I osa sätestab tootmisega seonduvad nõuded džemmidele nimetusega „ekstra džemm" kooskõlas direktiiviga 2001/113. Selle lisa II osa näeb ette:

„1. I osas määratletud tooted peavad sisaldama vähemalt 60% lahustuvat kuivainet […]; sellest nõudest on vabastatud tooted, milles suhkur on täielikult või osaliselt asendatud magusainega vastavuses määrusega toiduainetele lisatud lisaainete kohta.

[…]"

Austria õigusnormid

23 2004. aasta Verordnung der Bundesministerin für Gesundheit und Frauen über Konfitüren, Gelees, Marmeladen und Maronenkrem'i (Austria naisküsimuste ja tervishoiuministri määrus puuviljadžemmide, -želeede ja -marmelaadide ning magustatud kastanipüree kohta; Austria *Bundesgesetzblatt* II, nr 367/2004) § 3 sätestab:

„1. Paragrahvi 1 lõikes 1 määratletud tooted peavad sisaldama vähemalt 60% lahustuvat kuivainet […]; sellest nõudest on vabastatud tooted, milles suhkur on täielikult või osaliselt asendatud magusainega. […]

2. Vähese suhkrusisaldusega džemmid, želeed ja marmelaadid sisaldavad vähem kui 60%, aga vähemalt 45% lahustuvat kuivainet […] ja vastavad oma puuviljasisalduse osas vähemalt nõuetele, mis on esitatud „ekstra" kategooria toodetele."

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

24 Darbo turustab nimetuse „ekstra džemm" all džemme nii 25-grammistes pakendites kui ka valikpagaritoodete tootmiseks mõeldud suurpakendis, mis sisaldavad kaaliumsorbaati (E 202) ning mille suhkru ehk lahustuva kuivaine sisaldus on 58%.

25 ZWB, kes oli põhikohtuasjas esimeses kohtuastmes hageja, leidis, et kõnealused džemmid ei ole vähese suhkrusisaldusega, ning palus Landgericht Münchenil kohustada Darbot lõpetama nimetatud džemmide turustamine Saksamaal ning hüvitama talle viimase hoiatamisega seonduvad kulud.

26 Darbo palus jätta hagi rahuldamata, väites, et tema džemmid on vähese suhkrusisaldusega, mistõttu kaaliumsorbaadi lisamine oli direktiivi 95/2 alusel lubatud. Darbo on seisukohal, et kuna tema džemme turustati Austrias õiguspäraselt, siis oli nende turustamine Saksamaal samuti õiguspärane.

27 Landgericht München rahuldas 25. septembri 2007. aasta otsusega ZBW hagi. Darbo esitas selle otsuse peale apellatsioonkaebuse Oberlandesgericht Münchenile.

28 See kohus on seisukohal, et kui väljend „vähese suhkrusisaldusega" direktiivi 95/2 III lisa A osa tähenduses ei hõlma „ekstra džemmina" määratletavaid džemme, siis ei saa sellistele džemmidele lisada konservandina kaaliumsorbaati. Sellises olukorras ei saaks Darbo turustada oma ekstra džemme Saksamaal ega Austrias.

29 Seevastu kui ekstra džemmid ei jää väljapoole määratlust „vähese suhkrusisaldusega [džemmid]", siis sõltub põhikohtuasja lahendus tingimustest, mille esinemisel loetakse, et nimetatud džemmid on vähese suhkrusisaldusega. Selles osas tuleb välja selgitada, kas selline väljend hõlmab ka džemme, mille puhul lahustuva kuivaine sisaldus on 58%.

30 Neil asjaoludel otsustas Oberlandesgericht München menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas […] direktiivi 95/2 […] III lisa A osas sätestatud mõistet „vähese suhkrusisaldusega [džemmid]" tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab ka džemme nimetusega „ekstra džemm"?

2. Juhul kui vastus esimesele küsimusele on jaatav:

   a) kuidas tuleb muus osas tõlgendada direktiivi 95/2 […] III lisa A osas sätestatud mõistet „vähese suhkrusisaldusega [džemmid]";

   b) kas seda mõistet tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab ka džemme nimetusega „ekstra džemm", mis sisaldavad 58% lahustuvat kuivainet?

3. Juhul kui vastused esimesele küsimusele ja teise küsimuse punktile b on jaatavad:

   kas […] direktiivi 2001/113 [I lisa II osa teist lõiget] tuleb tõlgendada nii, et nimetust „ekstra džemm" lubatakse džemmide osas, mis sisaldavad vähem kui 60% lahustuvat kuivainet, ka siis, kui nõuded selliste džemmide „džemmina" määratlemiseks ei ole leebemad?"

Eelotsuse küsimused

Esimene ja teine küsimus

31 Nende kahe küsimusega, mida on sobilik uurida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas direktiivi 95/2 III lisa A osas kasutatud mõiste

„vähese suhkrusisaldusega [džemmid]" hõlmab „ekstra džemmidena" määratletavaid džemme, mille suhkrusisaldus on 58%.

32 Esitatud küsimustele vastamiseks tuleb esiteks välja selgitada, kas nimetus „[džemm]" selle sätte tähenduses hõlmab ka tooteid, mis määratletakse „ekstra džemmina".

33 Direktiiv 95/2 kui eridirektiiv, mis moodustab ühe osa ülddirektiivist direktiivi 89/107 artiklis 3 määratletud tähenduses, näeb ette toiduainetes lubatud lisaaineid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise.

34 Direktiivi 95/2 III lisas käsitletakse toiduainetes teatavatel tingimustel lubatud konservante ja antioksüdante. Selle lisa A osa näeb eeskätt ette, et kaaliumsorbaati võib lisada vaid „[v]ähese suhkrusisaldusega [džemmidesse], želeed[esse], marmelaadid[esse] ja samalaadse[tesse] madala energiasisaldusega või suhkruvaba-d[esse] too[detesse] ja teis[tesse] puuviljal põhineva[tesse] või[etesse] *Mermeladas*".

35 Selle sätte sõnastus viitab mõistele „vähese suhkrusisaldusega [džemmid]", täpsustamata seejuures, kas nimetust „[džemmid]" kasutatakse üldiselt, nii et see hõlmab mitte ainult „džemmina" määratletud tooteid, vaid ka „ekstra džemmina" määratletavaid tooteid.

36 Kuna direktiivis 95/2 ei ole määratletud nimetust „[džemmid]", siis tuleb tugineda direktiivile 79/693 eeskätt džemme käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, mis oli põhikohtuasja asjaolude ilmnemise hetkel kohaldatav, et selgitada välja, kas selle direktiivi tähenduses võivad „ekstra džemmina" määratletavad tooted olla vähese suhkrusisaldusega.

37 Selles osas tuleb täpsustada, et direktiiv 2001/113, millega tunnistati alates 12. juulist 2003 kehtetuks direktiiv 79/693, ei tee ühtegi sisulist muudatust seoses mõistetega „džemm" ja „ekstra džemm", mis on määratletud direktiivis 79/693.

38 Direktiivi 79/693 artikli 3 lõige 1 näeb ette, et selle direktiivi I lisas loetletud nimetusi võib kasutada ainult selles lisas määratletud toodete puhul, mille puhul lahustuva kuivaine refraktomeetriga mõõdetud sisaldus on vähemalt 60%.

39 Lisaks võivad liikmesriigid nimetatud sätte lõike 2 esimese lõigu kohaselt lubada oma territooriumil kasutada nimetusi „džemm" ja „ekstra džemm" selliste toodete tähistamiseks, mis vastavad selle direktiivi teistele sätetele ja mille puhul lahustuva kuivaine sisaldus on väiksem kui 60%.

40 Nagu tuleneb direktiivi 79/693 põhjendusest 5, soovis ühenduse seadusandja selle erandiga anda liikmesriikidele võimaluse otsustada selle üle, kas laiendada vähese suhkrusisaldusega toodetele nimetatud direktiivi I lisas loetletud nimetusi.

41 Pealegi on nimetatud direktiivi I lisa kohaselt džemmi näol tegemist sobiva tarretisetaolise konsistentsiga seguga suhkrutest ja ühe või mitme puuvilja ja marja liigi viljalihast ja/või püreest. Nimetatud lisas on lisaks märgitud, et 1 000 g valmistoote valmistamiseks kasutatava viljaliha ja/või püree kogus peab olema üldjuhul vähemalt 350 g.

42 Ekstra džemmi näol on selle lisa tähenduses tegemist sobiva tarretisetaolise konsistentsiga seguga suhkrutest ja ühe või mitme puuvilja ja marja liigi viljalihast,

kusjuures teatud puuviljade ja marjade kasutamine on keelatud. Sama lisa sätestab, et 1 000 g valmistoote valmistamiseks kasutatava viljaliha kogus peab olema üldjuhul vähemalt 450 g.

43 Nendest määratlustest tuleneb, et erinevused nende kahe „džemmi" nimetuse vahel seisnevad peamiselt nende valmistamiseks kasutatava puuvilja ja marja liigi viljaliha kontsentratsioonis ja koguses.

44 Selles osas ei viita direktiivi 79/693 sätetes miski sellele, et „ekstra džemmina" määratletavate toodete suhkrusisaldus peab olema suurem nende toodete suhkrusisaldusest, mis määratletakse „džemmina", või et ainult viimati nimetatud võivad olla vähese suhkrusisaldusega.

45 Lõpetuseks, mis puudutab täpsemalt direktiivi 95/2, siis tuleb märkida, et selle lisades sisalduvad muud sätted käsitlevad eristavalt ning sõnaselgelt „[džemmina]" ja „ekstra [džemmina]" määratletavaid tooteid.

46 Nimelt sisaldab direktiivi 95/2 II lisa, mis käsitleb toiduaineid, milles võib kasutada ainult teatavaid direktiivi I lisas loetletud lisaaineid, kahte erinevat lisaainete nimekirja vastavalt sellele, kas tegemist on nimetusega „[džemm]" või „ekstra [džemm]" direktiivi 79/693 tähenduses.

47 Direktiivi 95/2 III lisa B osa, mis käsitleb teatud toiduainetes teatavatel tingimustel vääveldioksiidi ja sulfitite kasutamise lubamist, viitab „[džemmile], želee[le] ja marmelaad[ile], nagu on kindlaks määratud direktiivis 79/693/EMÜ (välja arvatud ekstra [džemm] ja ekstra želee) ja teis[tele] samalaadse[tele] puuviljavõi[ietele], sealhulgas madala energiasisaldusega too[detele]". See säte välistab sõnaselgelt nimetatud lisaainete lisamise „ekstra [džemmina]" määratletavatele toodetele.

48 Sellest tuleneb, et kui ühenduse seadusandja koostas direktiivi 95/2 II lisas ja III lisa B osas sisalduvad nimekirjad, et määrata ühelt poolt kindlaks need toiduained, millele võib lisada selle direktiivi I lisas loetletud lisaainetest üksnes piiratud arvu lisaaineid ja teiselt poolt sellised konservandid ja antioksüdandid nagu vääveldioksiid ja sulfitid, mille kasutamine on lubatud teatavatel tingimustel, siis tegi ta selgelt vahet nimetustel „[džemm]" ja „ekstra [džemm]" direktiivi 79/693 tähenduses.

49 Kuid direktiivi 95/2 III lisa A osa lubab selliseid konservante nagu kaaliumsorbaat kasutada ainult vähese suhkrusisaldusega džemmide puhul, ilma et seal esineks täiendavaid täpsustusi nende määratluse kohta.

50 Neil asjaoludel tuleneb eelnevalt toodud kaalutlustest, et nimetust „[džemm]" direktiivi 95/2 III lisa A osa tähenduses kasutatakse üldiselt ning see hõlmab nii „džemmina" määratletud tooteid kui ka „ekstra džemmiks" nimetatavaid tooteid.

51 Teiseks tuleb uurida, kas selliseid ekstra džemme nagu need, mida turustab Darbo ning mille suhkrusisaldus on 58%, võib määratleda „vähese suhkrusisaldusega [džemmina]" direktiivi 95/2 III lisa A osa tähenduses.

52 Selles osas tuleb esiteks märkida, et vaatamata sellele, et nimetatud säte ei näe ette mingisugust piirmäära, mille ületamise korral ei saa džemmi pidada vähese suhkrusisaldusega džemmiks, ilmneb selle väljendi grammatilisest tõlgendamisest, et suhkrusisaldus peab olema oluliselt madalam teatud standardsisaldusest. Nimelt kasutab nimetatud säte džemmi puhul lisaaine lisamise lubamise eesmärgil nõutava suhkrusisalduse määratlemiseks omadussõna „vähene".

53 Saksamaa valitsus on oma kirjalikes märkustes seisukohal, et direktiivis 95/2 kasutatakse sünonüümidena mõisteid „vähese suhkrusisaldusega" ja „madala energiasisaldusega". Nimetatud valitsus tugineb seetõttu mõiste „[madala] energiasisaldusega" määratlusele direktiivi 94/35 artikli 1 lõike 3 tähenduses, mille kohaselt see mõiste nõuab algupärase toiduaine või samalaadse tootega võrreldes vähemalt 30% võrra vähendatud energiasisaldust.

54 Selles osas piisab sellest, kui märkida, et vastavalt direktiivi 95/2 eri lisadele määratletakse nende kahe mõistega erinevaid tooteid, st ühelt poolt džemme ja teiselt poolt samalaadseid tooteid kui džemm. Sellest tuleneb, et ühenduse seadusandja ei käsitanud neid kahte mõistet sünonüümidena ning et mõiste „vähese suhkrusisaldusega" ei eelda tingimata teatud standardväärtusest 30% võrra madalamat väärtust.

55 Igal juhul, nagu komisjon kohtuistungi käigus õigustatult märkis, tuleneb nende kahe mõiste grammatilisest tõlgendamisest, et nende kohaselt on konservandi kaaliumsorbaat lisamiseks vajalik džemmide suhkrusisalduse või nendega samalaadsete toodete energiasisalduse oluliselt madalam väärtus.

56 Seejärel tuleb märkida, et vastavalt direktiivi 95/2 artikli 1 lõikele 3 on konservandid ained, mis pikendavad toiduainete säilimisaega, kaitstes neid mikroorganismide põhjustatud riknemise eest.

57 Teadus- ja tehnoloogiainfo kohaselt, mille alusel direktiiv 95/2 vastu võeti, on tehnoloogiline vajadus lisada džemmile selline konservant nagu kaaliumsorbaat olemas vaid siis, kui tegemist on vähese suhkrusisaldusega džemmiga, kui selles sisalduva suhkru kogus ei ole piisav selle säilimise tagamiseks.

58 Kuid direktiivi 95/2 põhjenduse 2 kohaselt peaks lisaaineid ja nende kasutustingimusi käsitlevate eeskirjade väljatöötamise alus olema vajadus kaitsta tarbijat.

59 Nii võib direktiivi 95/2 artikli 2 lõike 1 kohaselt toiduainetes kasutada ainult I, III, IV ja V lisas loetletud aineid selle direktiivi artikli 1 lõikes 3 ja artikli 1 lõikes 4 nimetatud eesmärkidel.

60 Selles osas sedastas Euroopa Kohus, et tehnoloogiline vajadus on tihedalt seotud selle hindamisega, mis on vajalik rahvatervise kaitseks. Nimelt ei ole sellise tehnoloogilise vajaduse puudumise korral, mis õigustaks lisaaine kasutamist, mingit põhjust lubada võimalikku sanitaarriski, mis tuleneb selle lisaaine kasutamise lubamisest (20. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas C-3/00: Taani *vs.* komisjon, EKL 2003, lk I-2643, punkt 82).

61 Selline rahvatervise kaitse eesmärk nõuab seega, et toiduainetes selliste lisaainete ja eeskätt selliste konservantide nagu kaaliumsorbaat kasutamist piiratakse erilise tehnoloogilise vajaduse juhtudega. Selles osas nõuab direktiivi 95/2 III lisa A osa selleks, et tehnoloogilise säilitamise vajaduse rahuldamiseks võiks lisada kaaliumsorbaati, et džemmide suhkrusisaldus oleks oluliselt madalam.

62 Käesolevas kohtuasjas määrati direktiiviga 79/693 džemmi suhkrusisalduse standardväärtuseks 60%; selliste „ekstra džemmina" määratletavate toodete suhkrusisaldus, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mille suhkrusisaldus on 58%, on üksnes väga vähesel määral madalam nimetatud 60% standardväärtusest.

63 Lõpetuseks tuleb lisada, et nagu märkis Prantsuse valitsus kohtuistungil, näeb direktiivi 79/693 artikli 7 lõike 3 punkt b ette, et I lisas määratletud toodete, sh

„džemmina” või „ekstra džemmina” määratletud toodete märgistusel peab esinema kohustuslik kanne „üldsuhkrusisaldus … g 100 g kohta”, kusjuures lubatud hälve on ±3 refraktomeetri kraadi.

64 Ühenduse seadusandja tunnistas seeläbi, et ±3 kraadi suurune kõikumine 60% standardväärtuse suhtes ei mõjuta oluliselt „džemmina” või „ekstra džemmina” määratletud toodete suhkrusisaldust. Käesolevas kohtuasjas jääb ekstra džemm, mille suhkrusisaldus on 58%, ühenduse seadusandja poolt kõnealuste toodete märgistusel suhkrusisaldust puudutava kande osas ette nähtud lubatud hälbe piiridesse.

65 Sellest tuleneb, et arvestades direktiivi 95/2 III lisa A osa sõnastuse, selles direktiivis ette nähtud konservantide lisamiseks nõutava tehnoloogilise vajaduse ning rahvatervise kaitse eesmärgiga, ei kuulu sellised džemmid nimetatud sätte kohaldamisalasse.

66 Seega tuleb esimesele ja teisele küsimusele vastata, et direktiivi 95/2 III lisa A osas kasutatud mõiste „vähese suhkrusisaldusega [džemmid]” hõlmab „džemmina” ja „ekstra džemmina” määratletavaid džemme, mille suhkrusisaldus on oluliselt madalam 60% standardväärtusest. „Ekstra džemmina” määratletavaid tooteid, mille suhkrusisaldus on 58%, ei saa käsitada vähese suhkrusisaldusega džemmidena nimetatud sätte tähenduses.

67 Arvestades esimesele ja teisele küsimusele antud vastust, ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtu kolmandale küsimusele vastamine vajalik.

Kohtukulud

68 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. veebruari 1995. aasta direktiivi 95/2/EÜ toiduainetes kasutatavate lisaainete (välja arvatud värv- ja magusainete) kohta (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. oktoobri 1998. aasta direktiiviga 98/72/EÜ) III lisa A osas kasutatud mõiste „vähese suhkrusisaldusega [džemmid]" hõlmab „džemmina" ja „ekstra džemmina" määratletavaid džemme, mille suhkrusisaldus on oluliselt madalam 60% standardväärtusest. „Ekstra džemmina" määratletavaid tooteid, mille suhkrusisaldus on 58%, ei saa käsitada vähese suhkrusisaldusega džemmidena nimetatud sätte tähenduses.

Allkirjad